

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

**Wymagania edukacyjne z przedmiotu „Biznes i zarządzanie”
zakres podstawowy, dla klas: 1TIA, 1TIB i 1TIC TECHNIKUM
w roku szkolnym 2023-2024**

Nauczyciel:

Małgorzata Ratajczak-Kostuch

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

Zasady ogólne

1. Ocenianie ma na celu przede wszystkim przekazywanie informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych ucznia, wspieranie w ukierunkowaniu dalszego rozwoju i motywowanie do pracy.
2. Ocena może mieć formę oceny sumarycznej (wyrażonej cyfrą) lub oceny kształtującej (wyrażonej krótkim komentarzem o dokonanych postępach i zalecanym kierunku dalszej pracy).
3. Przy ocenianiu dostosowuje się wymagania edukacyjne do możliwości intelektualnych ucznia na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ocenianie bieżące

5. Oceny wystawiane są uczniowi za umiejętności w ramach różnych rodzajów form aktywności, takich jak:
 - a) **udział i zaangażowanie w dyskusji**, sposób rozumowania, wyciąganie wniosków, zgłaszanie i oryginalność pomysłów;
 - b) **wypowiedzi ustne**;
 - c) **wyniki testów oraz sprawdzianów** z wiedzy ekonomicznej i finansowej, które są narzędziami rzetelnego oceniania;
 - d) **zadania do wykonania na lekcji oraz w ramach projektów** realizowanych przez wyznaczone zespoły;
 - e) **udział w konkursach i olimpiadach** wiedzy ekonomicznej;
6. Ze względu na specyfikę przedmiotu, a zwłaszcza zawarty w podstawie programowej i w programie nauczania główny cel dydaktyczny – przygotowanie uczniów do planowania swojej przyszłości oraz do aktywności zawodowej w roli pracowników najemnych lub osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz aktywności społecznej i gospodarczej – przedmiotem oceniania jest aktywność ucznia w zdobywaniu wiedzy i ocena umiejętności konkurowania oraz ponoszenia konsekwencji własnych decyzji. Zajęcia prowadzone są na platformie symulacji biznesowych REVAS.
7. Ocenie podlegają wyniki osiągnięte przez zespół, do którego należy dany uczeń, w ramach kolejnych rund symulacji biznesowej, w których konkurują wszystkie zespoły (firmy). Uzyskane z nich oceny nie podlegają poprawie.
8. W przypadku oceny dotyczącej projektu uczniowskiego istotnymi elementami oceny są:
 - związek treści z celami projektu: zgodność merytoryczna z tematem projektu, dobór informacji, poprawność terminologiczna i językowa,
 - charakterystyka wyboru rozwiązania wypracowanego przez zespół projektowy,
 - sprawozdanie lub prezentacja multimedialna pokazująca zadanie zrealizowane przez zespół projektowy z naciskiem na: logikę układu prezentacji (wstęp, przedstawienie zagadnienia, wnioski); ogólne wrażenie – płynność prezentacji i jej tempo; profesjonalizm w zakresie zagadnień objętych tematem projektu – umiejętność odpowiedzi na pytania; terminowość; podział pracy w grupie; zaangażowanie oraz umiejętność samooceny (autorefleksji).

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

Ocenianie śródroczne i roczne

9. Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim postęp ucznia w odniesieniu do posiadanych możliwości i wymagań edukacyjnych, jego zaangażowanie podczas lekcji i przygotowanie do nich.
10. Przy ustaleniu oceny rocznej uwzględnia się całoroczną pracę ucznia.
11. Średnia ocen nie jest wyznacznikiem oceny śródrocznej i rocznej.
12. O uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych może ubiegać się uczeń, który:
 - a) pracuje rzetelnie (przystępuje do sprawdzianów pisemnych w pierwszych terminach), uczęszcza do szkoły (ma minimum 80%-ową frekwencję na zajęciach) i jego praca na lekcjach nie budzi zastrzeżeń;
 - b) stosuje się do wymagań nauczyciela;
 - c) nie został ukarany karą statutową.

Nauczyciel może odstąpić od wymogów zawartych w punkcie a) w przypadku, gdy nieobecności ucznia wynikają z przyczyn od niego niezależnych (przewlekła choroba, zdarzenia losowe).

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

Szczegółowe wymaganie edukacyjne

Temat	Ocena DOPUSZCZAJĄCA	Ocena DOSTATECZNA	Ocena DOBRA	Ocena BARDZO DOBRA	Ocena CELUJĄCA
I. Klasa 1, TECHNIKUM – praca zespołowa w ramach ekonomicznej gry symulacyjnej REVAS					
1. Tworzenie zespołu do celów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - z uwagą zapoznał się zasadami rozgrywek i instrukcjami na temat pierwszych kroków, wie co robić - oglądnął film instruktażowy na platformie REVAS i przygotował plan działania - umie szybko i dobrze dobrać sobie zespół współpracowników, z którymi będzie prowadził firmę w ramach rozgrywek - jest gotowy do rejestracji utworzonego zespołu, w wyznaczonym przez prowadzącego terminie - skutecznie rejestruje zespół, którego jest członkiem i rozpoczyna grę symulacyjną REVAS	X	X	X	X	
2. Proces zakładania firmy i definiowania podstawowych założeń biznesowych - wykazuje się wiedzą i kreatywnością przy tworzeniu nazwy własnej firmy - stosuje umiejętności pracy w zespole, aby uzgodnić misję, zasady oraz strukturę osobową (role poszczególnych graczy) we własnej firmie - wie, jak zdefiniować ofertę własnej firmy, z uwzględnieniem jej cech unikalnych/wyróżniających - umie zaprojektować atrakcyjny i prosty w komunikacji logotyp firmy - zna i stosuje kryteria, według których należy dokonać optymalnego wyboru banku i biura rachunkowego	X	X	X	X	
3. Wypracowanie pozycji własnej firmy na konkurencyjnym rynku - wie, jakie zasoby musi pozyskać firma dla zrealizowania jej celów biznesowych - potrafi wyliczyć prognozowaną wielkość popytu i na tej podstawie dobrać optymalną wielkość zasobów - wykazuje się wiedzą i kreatywnością przy podejmowaniu decyzji o charakterze biznesowym, których celem jest uzyskanie przewagi konkurencyjnej na rynku (w grze) - wie, że głównym elementem oceny zespołu jest wynik ekonomiczny i chce pracować w kierunku jego powiększenia - stosuje umiejętności pracy zespołowej, w celu uzgadniania decyzji w ramach własnej firmy	X		X X		
	X	X			

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

<ul style="list-style-type: none"> - obserwuje na bieżąco, stopień zadowolenia pracowników własnej firmy i odpowiednio reaguje - wie, jak dbać o zadowolenie klientów i podejmuje stosowne działania marketingowe, w celu budowy pozytywnego wizerunku własnej firmy oraz jej dalszego rozwoju - rozumie, jak istotne są działania związane z rozwojem, a nie jedynie przetrwaniem firmy – podejmuje stosowne działania 			X	X	
<p>4. Biznesplan</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawową strukturę biznesplanu - umie uzgodnić w ramach zespołu cele biznesplanu i jego harmonogram - wie, jak wyliczyć zasoby niezbędne do realizacji biznesplanu - potrafi wskazać potencjalne źródła finansowania pomysłów zawartych w biznesplanie - w wyznaczonym terminie, przekazuje poszczególne elementy biznesplanu prowadzącemu rozgrywki 	X	X	X	X	
<p>5. Klasyfikacja końcowa i podsumowanie rozgrywek zespołów na symulatorze REVAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jakie elementy składają się na wynik ekonomiczny firmy prowadzonej w ramach gry symulacyjnej REVAS - potrafi wytłumaczyć składowe osiągniętego wyniku ekonomicznego - zna przyczyny osiągniętych sukcesów oraz porażek rynkowych zespołu, w ramach rozgrywek – potrafi je podsumować - zespół, którego jest uczestnikiem wypracowuje zysk w klasyfikacji końcowej rozgrywek REVAS 	X	X	X	X	

OCENĘ CELUJĄCĄ - otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto brał udział w minimum trzech konkursach, olimpiadach, grach oraz projektach, kwalifikując się do następnego etapu, w przypadku konkursów wielostopniowych.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
I. Człowiek – istota przedsiębiorcza					
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1. Istota przedsiębiorczości	– wyjaśnia znaczenie pojęcia przedsiębiorczość	– wyjaśnia pojęcia innowacyjność i kreatywność	– charakteryzuje innowacyjność i kreatywność – zna sposoby pobudzania kreatywnego myślenia	– uzasadnia rolę i znaczenie przedsiębiorczości i innowacyjności w gospodarce rynkowej	– udowadnia na własnych przykładach wpływ kreatywności i przedsiębiorczości na rozwój człowieka i gospodarki
2. Postawy sprzyjające przedsiębiorczości	– opisuje aktywną postawę człowieka	– określa postawę przedsiębiorczą – wyjaśnia pojęcie samoakceptacja – rozpoznaje przykłady inicjatywności – charakteryzuje cechy człowieka przedsiębiorczego	– charakteryzuje kreatywność i inicjatywność jako istotne cechy osoby przedsiębiorczej – opisuje zachowania uległe, asertywne i agresywne	– dostrzega znaczenie przedsiębiorczości w życiu osobistym i rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej	– udowadnia na przykładach znaczenie samoakceptacji w zachowaniu asertywnym i w kształtowaniu cech przedsiębiorczych
3. Kompetencje osoby przedsiębiorczej	– przedstawia umiejętności osoby przedsiębiorczej	– definiuje pojęcia kompetencje twarde, kompetencje miękkie	– charakteryzuje umiejętności człowieka przedsiębiorczego	– analizuje poziom własnej przedsiębiorczości i kreatywności	– planuje wykorzystanie własnych zachowań asertywnych w działaniach przedsiębiorczych
4. Komunikacja interpersonalna	– wskazuje elementy procesu komunikacji – rozróżnia komunikację werbalną i niewerbalną – wymienia środki komunikacji interpersonalnej	– charakteryzuje elementy procesu komunikacji – wskazuje przyczyny zakłóceń w procesie komunikacji	– analizuje zakłócenia w komunikacji interpersonalnej i proponuje sposoby ich likwidowania	– uzasadnia znaczenie skutecznej komunikacji w budowaniu właściwych relacji społecznych	– analizuje własne umiejętności komunikacyjne i świadomie pracuje nad ich doskonaleniem
5. Sposoby wywierania wpływu na ludzi	– wymienia reguły wpływu społecznego	– podaje sytuacje wykorzystywania reguł wpływu	– wymienia techniki manipulacyjne	– klasyfikuje manipulacje ze względu na treść	– przedstawia własny przykład analizy

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

		– odróżnia perswazje od manipulacji	– wyjaśnia szkodliwość manipulacji – podaje sposoby obrony przed manipulacją	(wymienia rodzaje manipulacji) – przedstawia przykłady metod i technik manipulacji stosowanych w przestrzeni publicznej	informacji pochodzącej z różnych źródeł
6. Zarządzanie czasem	– wymienia przynajmniej trzy metody zarządzania sobą w czasie	– przedstawia konsekwencje złego zarządzania czasem – opisuje metody i techniki zarządzania sobą w czasie	– podaje przyczyny złego zarządzania czasem – opisuje proces zarządzania czasem	– wskazuje techniki zarządzania czasem podnoszące efektywność pracy zespołowej i efektywność pracy indywidualnej	– planuje swoje działania z wykorzystaniem metod zarządzania sobą w czasie
7. Podejmowanie decyzji	– wymienia cele podejmowania decyzji – wyjaśnia czynniki wpływające na podjęcie decyzji – przedstawia bariery utrudniające podejmowanie decyzji	– wymienia metody wspomagające proces decyzyjny (analiza SWOT, burza mózgów, drzewko decyzyjne)	– charakteryzuje etapy podejmowania decyzji – opisuje metody wspomagające proces decyzyjny (analiza SWOT, burza mózgów, drzewko decyzyjne)	– przedstawia modele podejmowania decyzji	– stosuje metody wspomagające podejmowanie decyzji
8. Praca zespołowa	– wyjaśnia pojęcia grupa społeczna, lider	– wymienia zasady dobrej współpracy – wymienia bariery budowania zespołu	– opisuje fazy budowania oraz organizację grupy – wymienia cechy lidera	– analizuje zalety i wady pracy zespołowej	– analizuje siebie jako lidera grupy
9. Podsumowanie przed sprawdzianem – prezentacja					

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
II. Zarządzanie projektami					

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

1. Specyfikacja projektu	– podaje przykłady projektów z różnych dziedzin	– wyjaśnia pojęcia projekt, projektowanie, zarządzanie projektem – klasyfikuje projekty ze względu na rodzaj i dziedzinę	– wskazuje cechy projektu – klasyfikuje projekty realizowane w szkołach	– podaje pomysły projektów do realizacji w szkole	– omawia projekty, w realizacji których uczestniczył w szkole
2. Etap projektu	– wymienia etapy realizacji projektu	– wskazuje ryzyka mogące zakłócać realizację projektu	– charakteryzuje etapy realizacji projektu – wymienia role w zespole realizującym projekt	– przypisuje zadania do etapów realizacji projektu	– analizuje swoje zadania przy realizacji projektów szkolnych i ocenia swoją rolę
3. Definiowanie celów projektu	– podaje metodę SMART stosowaną przy wyznaczaniu celów	– charakteryzuje cechy opisujące cele projektu	– wyznacza cele wskazanego przedsięwzięcia	– konkretyzuje cele metodą 6xW	– stosuje metodę SMART przy wyznaczaniu własnych celów
4. Harmonogram, budżet i ewaluacja projektu	– wyjaśnia, czym jest harmonogram projektu	– opisuje diagram Gantta i wpisuje w niego harmonogram przykładowego przedsięwzięcia	– przygotowuje budżet przykładowego przedsięwzięcia	– wyjaśnia sens opracowania harmonogramu, budżetu i ewaluacji projektu	– opracowuje harmonogram, budżet i ewaluację projektu
Podsumowanie przed sprawdzianem					

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
III. Gospodarka rynkowa					
1. Przedsiębiorczość w gospodarce	– wymienia cztery typy gospodarek	– charakteryzuje typy gospodarek – wyjaśnia, czym zajmuje się ekonomia	– opisuje zasady racjonalnego gospodarowania	– wyjaśnia czynniki wpływające na dobrobyt	– wyjaśnia czynniki wpływające na dobrobyt
2. Zalety gospodarki rynkowej	– rozróżnia typy gospodarek w Polsce po II wojnie światowej	– charakteryzuje funkcjonowanie gospodarki centralnie planowanej w Polsce	– wskazuje skutki gospodarki centralnej w Polsce – analizuje proces transformacji gospodarczej w Polsce	– porównuje gospodarkę centralnie sterowaną i rynkową – charakteryzuje na przykładach stosowanie	– dyskutuje na temat wolności gospodarczej, analizując indeks wolności gospodarczej w różnych krajach

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

		– wyróżnia cechy gospodarki rynkowej	– charakteryzuje rolę własności prywatnej i wolności gospodarczej w gospodarce rynkowej	zasady wolności gospodarczej	
3. Prawo popytu	– wyjaśnia pojęcia popyt, prawo popytu	– interpretuje prawo popytu	– wskazuje na wykresie zależność między popytem a ceną – charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość popytu	– wyróżnia rodzaje dóbr i podaje ich przykłady	– podaje odstępstwa od prawa popytu (paradoksy popytu)
4. Prawo podaży	– wyjaśnia pojęcia podaż, prawo podaży	– interpretuje prawo podaży – definiuje pojęcie równowaga rynkowa	– wskazuje na wykresie zależność między podażą a ceną – charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość podaży	– analizuje zależności między popytem, podażą a ceną (przesunięcia krzywych)	– analizuje znaczenie mechanizmu rynkowego dla funkcjonowania gospodarki rynkowej
5. Rodzaje rynków	– wyjaśnia, czym jest rynek i podaje przykłady rynków	– podaje kryteria klasyfikacji rynków	– opisuje rodzaje konkurencji – wyjaśnia funkcje rynku	– charakteryzuje przykłady rynków, stosując różne klasyfikacje – wskazuje negatywne skutki ograniczenia konkurencji na rynku	– rozpracowuje znaczenie konkurencji dla konsumenta i dla gospodarki
6. Podmioty gospodarki rynkowej	– wyróżnia podmioty gospodarki rynkowej	– opisuje rolę gospodarstwa domowego jako podmiotu gospodarki rynkowej	– charakteryzuje podmioty gospodarki i opisuje ich rolę	– opisuje schemat obiegu okrężnego – analizuje zależności między podmiotami gospodarczymi	– analizuje wpływ zdarzeń na obieg okrężny gospodarki
7. Ochrona konsumenta	– wyjaśnia pojęcia konsument, klient, reklamacja – zna prawa konsumenta do składania reklamacji	– wskazuje ustawy regulujące prawa konsumenta – wskazuje ustawę o ochronie danych osobowych – podaje instytucje ochrony konsumenta	– charakteryzuje prawa konsumenta – charakteryzuje zakres ochrony danych osobowych – wskazuje podstawy prawne do złożenia reklamacji	– charakteryzuje organizacje i instytucje wspierające konsumenta – wskazuje formy rozstrzygnięcia sporów konsumenckich	– analizuje realizację praw konsumenta i ochrony danych osobowych w Polsce

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIZNESU I ZARZĄDZANIA, TECHNIKUM
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 2 W KRAKOWIE
KL. 1 TECHNIKUM**

		<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia nieuczciwe praktyki konsumenckie – wyjaśnia pojęcia gwarancja, rękojmia – sporządza pismo reklamacyjne według wzoru 			
8. Wskaźniki gospodarcze	– wymienia wskaźniki ekonomiczne charakteryzujące gospodarkę	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia PKB, PKB per capita, inflacja, bezrobocie – wyjaśnia, do czego wykorzystywane są wskaźniki ekonomiczne 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i skutki inflacji – wyjaśnia przyczyny bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyszukuje i interpretuje bieżące wskaźniki ekonomiczne – interpretuje wskaźniki zatrudnienia i bezrobocia, analizując wielkość PKB 	– wykorzystuje interpretacje wskaźników w dyskusji
9. Budżet państwa	– wyjaśnia pojęcia budżet państwa, dochody budżetu, wydatki budżetowe	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wewnętrzne i zewnętrzne funkcje państwa – wyróżnia podstawowe źródła wpływów do budżetu – wskazuje zadania finansowane przez budżet państwa i wyjaśnia pojęcie deficytu budżetowego 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje zasady polityki budżetowej państwa – wyjaśnia wpływy deficytu budżetowego na funkcjonowanie gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcje budżetu – analizuje powstawanie deficytu i długu publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcje budżetu – analizuje powstawanie deficytu i długu publicznego
10. Budżet jednostek samorządu lokalnego	– wyjaśnia pojęcia samorząd lokalny, budżet samorządu lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia źródła dochodów jednostek samorządowych – wymienia zadania finansowane przez gminę 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie budżetu obywatelskiego i wymienia, co może być z niego finansowane 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływy i wydatki swojej (lub wybranej) gminy – wymienia projekty finansowane z budżetu swojej gminy 	– przedstawia pomysły projektów do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego
11. Patriotyzm gospodarczy	– wyjaśnia pojęcie patriotyzm gospodarczy	– wskazuje przykłady patriotyzmu gospodarczego	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zalety patriotyzmu gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przykłady działań, wskazując na przejawy patriotyzmu gospodarczego – proponuje działania propagujące patriotyzm 	– podejmuje dyskusje na temat kontrowersji wokół patriotyzmu gospodarczego